

FARSUND KOMMUNE

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marie Bjelland, 37 01 78 75

Postboks 100
4552 FARSUND

Avslag på dispensasjonssøknad etablering av gangsti i Kviljo plante- og fuglefredningsområde - Farsund

Vi viser til forespørsel fra Farsund kommune 15.09.2023 og ettersendt fagrapport fra Ecofact datert juni 2023. Forespørselen ble først ikke betraktet som en dispensasjonssøknad etter verneforskriften, men en forespørsel om vurdering av krav om kunnskapsgrunnlag til en eventuell dispensasjonssøknad. I etterkant er det gjort klart at forespørsel av 15.09.2023 skal behandles som en dispensasjonssøknad etter verneforskriften for Kviljo plante- og fuglefredningsområde.

Bakgrunn

I forbindelse med reguleringsplanarbeidet for «Lyset på Lista» (PLANID 11803) er det regulert etter dagens situasjon en gangsti fra ny parkeringsplass til «Lyset på Lista». Denne gangstien ligger utenfor vernegrensen for Kviljo plante- og fuglefredningsområde. Nå ønsker kommunen å etablere en gangsti fra «Lyset på Lista» og videre gjennom Kviljo plante- og fuglefredningsområde til stranden. Statsforvalteren frarådet tydelig i sitt innspill til reguleringsplan (PLANID 11803) en planlegging av gangsti fra installasjonen «Lystet på Lista» og ned til stranda. Parallelt med planarbeidet er det søkt Miljødirektoratet om statlig sikring av samme areal som planen omfatter. Søknaden fra kommunen ble avslått av Miljødirektoratet:

«Miljødirektoratet ønsker ikke å sikre vernet areal som friluftslivsområde, uten at det er anbefalt av vernemyndigheten/statsforvalter. I forbindelse med oppstart av reguleringsplanarbeid for "Lyset på Lista" har Statsforvalteren i Agder uttalt seg negativt til økt friluftslivsbruk i plantefredningsområdet, samt etablering av parkeringsplass som omsøkt. I møte med statsforvalter er denne skepsisen bekreftet og styrket.»

Reguleringsplanen for «Lyset på Lista» ble vedtatt 11. mai 2023. Det er regulert en parkeringsplass langs tilkomstveien til stranden og eksisterende gangsti inn til installasjonen «Lyset på Lista» er vist i plankartet. Verneområdet er regulert med hensynssone H720, båndlegging etter lov om naturvern. Det er ikke regulert inn gangsti til eller i verneområdet. Det er i forbindelse med reguleringsplan for detaljregulering for Lista surfing utarbeidet en fagrapport for naturmangfold, der konsekvenser et turistanlegg (utleiehytter, bobilparkering, servicebygg, bevertning, etc..) vil ha på fugle-, vegetasjons- og naturtypeverdier i plan- og influensområdet, er utredet. Turistanlegget ligger nord for verneområdet og «Lyset på Lista».

Farsund søker nå om dispensasjon fra Kviljo plante- og fuglefredningsområde for etablering av sti fra «Lyset på Lista» og videre gjennom verneområdet til stranden. Det er ikke skissert på kart hvor denne stien er tenkt plassert. Det er ønskelig at gangbanen skal utformes slik at rullestolbrukere kan komme ned til stranden.

Juridisk grunnlag

Søknaden må vurderes etter forskrift om fredning for Kviljo plante- og fuglefredningsområde, Farsund kommune, Vest-Agder av 28. august 1987 ([FOR-2013-03-15-284](#)). Formålet med fredningen fremgår av verneforskriften kapittel III, som lyder:

«Formålet med fredningen er å bevare en rik og variert flora med plantenes vokseplasser, det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til områdets viktige funksjon for trekkende og overvintrende fugl. Sjøarealene er vernet for å sikre viktige nærings- og overvintringsområder for vannfugl, som inkluderer områder med rik og variert algevegetasjon, samt gyte- og oppvekstområder for fisk.

Videre gjelder følgende bestemmelser, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 1.-2.:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skader og ødeleggelser av enhver art som ikke skyldes lovlig ferdsl og beite ...
2. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte produktjonsforhold eller forringe fuglenes og plantenes livsmiljø, som f.eks. drenering og annen form for tørrlegging, uttak eller oppfylling av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, sprenging av steinblokker, framføring av jordkabler og luftledninger, bygging av veier, oppføring av anlegg og andre faste innretninger eller bygninger. Oppregningen er ikke uttømmende.

Etablering av gangvei som et allment friluftslivstiltak omfattes av den spesifiserte unntaksbestemmelsen i verneforskriften kapittel VI. Søknaden kan derfor behandles etter bestemmelsen i kap. V pkt. 2:

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

2. Framføring av luftledninger og jordkabler, bygging av veier, anlegg, innretninger og bygninger som er nødvendige i forbindelse med landbruk, fiske, Forsvarets, Fyrvesenets og Televerkets virksomhet, eller av hensyn til allmenne friluftsinnteresser.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet jf. naturmangfoldloven § 7. Vurderingen av prinsippene, og hvordan disse er vektlagt skal fremgå av beslutningen.

Statsforvalterens vurdering

Kunnskapen om områdene jf. naturbase, artskart og forvaltningsplanen for Listastrendene er god og gir et godt grunnlag for å ta stilling til saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Kommunen har ettersendt rapporten «Konsekvenser for naturmangfold ved detaljregulering for Lista surfer» datert juni 2023 og rapporten omtaler mulig virkning for fuglelivet i tiltaks- og influensområdet for reguleringsplanen som omfatter «Lyset på Lista». Vi kommenterer ikke utredningen i detalj, men rapporten har blitt tatt med som kunnskapsgrunnlag i vurderingen av søknaden.

Samlet sett anser vi foreliggende kunnskap som tilstrekkelig for å kunne fatte vedtak, og § 9 (føre-var-prinsippet) i naturmangfoldloven får ikke avgjørende vekt i søknadsbehandlingen.

Vi opplever en økning av søknader både for tekniske installasjoner og besøksgenererende tiltak innenfor verneområdene på Lista. Detaljregulering for turistnæring like nord for vernegrensen er nå på offentlig høring. Sett i sammenheng med dette er Statsforvalterens vurdering at den samlede belastningen på dyr- og planteliv (verneverdiene) er økende. Dette vektlegger vi i behandlingen av søknader, jf. nml. § 10. Eksisterende inngrep, vedtatte reguleringsplaner og stadig økende turisme er klare trusler for verneverdiene på Lista, spesielt for fuglelivet. Summen av gjeldende påvirkninger er allerede høy, og interessen for tiltak som kan bidra til å øke samla belastning er også vurdert som høy. I Ecofact sin fagrapport om naturmangfold (juni, 2023) er konsekvensene av et turistanlegg like nord for «Lyset på Lista» vurdert. Rødlistede fuglearter hekker i området. Storspove (EN) og svartstrupe (EN) er vurdert i Ecofactrapporten og det konkluderes med betydelig og alvorlig miljøskade som følge av turistanlegget i nord. Det pekes på indirekte virkninger på friluftslivet som følge av en etablering med turistanlegg. En tilrettelegging som nå foreslått med en gangvei over sanddyne- og våtmarksområde vil medføre tråkkskader og forstyrrelser i sårbart våtmarksområde med blant annet forekomster av den rødlistede klokkesøte (VU). Området det planlegges sti gjennom er tidvis oversvømt og en allmenn tilgjengelig sti som også rullestolbrukere skal kan benytte vil innebære bru/tilrettelegging.. Tekniske installasjoner er ikke tillatt jf. bestemmelser i verneforskriften kapittel IV punkt 2. Statsforvalteren finner ikke stien nødvendig da det allerede er godt etablerte veier og stier i området. I områdeplanen (Plan ID:11801) er det regulert inn en gangvei vest for våtmarksområdet langs eksisterende sti. Statsforvalteren mener veien Haviksanden bør være den primære tilkomstveien ned til stranden.

Statsforvalteren savner en grundig vurdering av alternative traséer jf. § 12 i naturmangfoldloven. § 11 i naturmangfoldloven anses ikke relevant, da søknaden avslås.

Vedtak

Statsforvalteren i Agder avslår søknaden om dispensasjon hjemmel i bestemmelser, jf. verneforskriften kapittel IV punkt 1 og 2. Foreslått sti vil medføre økt forstyrrelser og inngrep i våtmark og sanddynemark som i dag er urørt. Foreslått tiltak truer verneverdiene, her rødlistede fuglearter, naturtyper og plantearter.

Informasjon om klagerett

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra meldingen om vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven (fvl) § 28. En eventuell klage skal fremsettes skriftlig og sendes til Statsforvalteren i Agder. Miljødirektoratet er klageinstans. Parter har med visse unntak rett til innsyn i dokumentene i saken, jf. fvl. §§ 18 og 19.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland (e.f.)
seksjonsleder

Marie Bjelland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

